

Міністерство освіти і науки України
Уманський національний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова предметної комісії УНУ

Олена ЯРОШИНСЬКА

28. 05. 2026

ПРОГРАМА

дослідницької пропозиції зі спеціальності В11 «Філологія»
для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня
доктора філософії

Голова предметної комісії

Оксана ЗЕЛІНСЬКА

Укладачі: д-р філол. н., професор Оксана ЗЕЛІНСЬКА; д-р філол. н., доцент Василь ДЕНИСЮК.

Схвалила науково-методична комісія факультету історичної та філологічної освіти (протокол № 2 від 18 травня 2026 року).

Схвалила вчена рада факультету історичної та філологічної освіти (протокол № 2 від 18 травня 2026 року).

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Складовою вступних випробувань за освітньо-науковою програмою «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, спеціальності В11 Філологія в Уманському національному університеті є співбесіда на основі дослідницької пропозиції, яка передбачає презентацію попередньо підготовленого вступником реферату та обговорення його змісту.

Дослідницька пропозиція за спеціальністю – це науковий текст (реферат), в якому на основі критичного огляду наукової літератури здійснено обґрунтування актуальних наукових питань із філології, які вступник планує досліджувати під час навчання на ОНП «Філологія».

Мета дослідницької пропозиції за спеціальністю – встановити рівень обізнаності вступника з теоретичними відомостями з філології, визначити здатність виокремлювати, систематизувати, розв'язувати та прогнозувати актуальні питання, критично оцінювати результати науково-дослідної роботи, визначати перспективи подальших наукових розвідок, усвідомлення наукової новизни та практичного значення з дотриманням належної академічної доброчесності.

Завдання презентації дослідницької пропозиції – виявити наявність у вступника здібностей здійснювати науково-дослідницьку діяльність за обраною науковою темою, глибини її розуміння; системності та послідовності мислення, оцінити вміння презентувати матеріал і брати участь у науковій дискусії.

Дослідницька пропозиція має характер творчої самостійної роботи. Виклад матеріалу не обмежується лише описовим підходом до розкриття обраної теми, а має відображати авторську аналітичну оцінку стану досліджуваної проблеми і власну точку зору вступника на можливі варіанти її вирішення.

Орієнтовна структура презентації дослідницької пропозиції:

- обґрунтування актуальності обраної теми;
- ступінь розробленості теми у наукових дослідженнях;
- основні завдання та можливі шляхи їх вирішення;
- об'єкт і предмет дослідження;
- передбачувана структура наукового дослідження;
- інформація про наукові досягнення, опубліковані наукові праці (за наявності).

Презентація дослідницької пропозиції чи досягнень включає доповідь вступника та відповіді на запитання, які задають члени предметної комісії за темою пропозиції.

ВИМОГИ

до оформлення та змісту дослідницької пропозиції
вступника до аспірантури в Уманському національному університеті

1. Дослідницьку пропозицію за програмою доктора філософії зі спеціальності В11 Філологія подають у роздрукованому вигляді.

2. Текст роботи друкувати на аркушах формату А4 (210х297 мм) з абзацним відступом у 1,25 см. Відступи від краю аркушу (межі тексту): ліве – 30 мм, праве – 15 мм, нижнє – 20 мм, верхнє – 20 мм. Шрифт тексту – Times New Roman 14 кегль, інтервал – 1,5. Обсяг реферату – 15–20 сторінок (без урахування титульної сторінки, анотації, списку покликань та можливих додатків).

3. Структура дослідницької пропозиції:

- титульна сторінка (зразок подано у додатку 1);
- анотація та ключові слова (до однієї сторінки);
- зміст;
- розділи реферату, які розкривають наукову проблему, заявлену в назві (кількість розділів – на розсуд автора); реферат обов'язково має містити розділи «Вступ» і «Висновки».

У «Вступі» необхідно коротко розкрити такі питання: актуальність досліджень за темою; стан опрацювання наукової проблеми; об'єкт і предмет дослідження; мета дослідження, дослідницькі завдання та методичні підходи для їх вирішення; очікувані результати, їхня новизна, наукове і практичне значення; робота має містити список літератури та/або використаних джерел; додатки (за потреби).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

Критерії оцінювання розроблено відповідно до чинного положення про «Порядок представлення та оцінювання презентації дослідницької пропозиції чи досягнень в Уманському національному університеті»
<https://www.udau.edu.ua/ua/file/kb1K>

Дослідницьку пропозицію не оцінюють, якщо вона підготовлена з порушенням вимог академічної доброчесності.

181–200	Вступник послідовно і логічно обґрунтував у презентації тему наукового дослідження, її актуальність, стан розробки в українських та зарубіжних наукових дослідженнях; можливі шляхи розв'язання поставлених завдань. Пропозиція вирізняється повнотою та достовірністю використаної інформації; логічністю структури; композиційною цілісністю; наявністю критичної оцінки наведених відомостей; аргументованістю висновків; чіткістю та лаконічністю викладу; грамотністю та відповідністю викладу нормам української мови й академічного стилю. Під час обговорення і запитань вступник виявив глибоке і повне осмислення змісту матеріалу, в якому він
----------------	---

	легко орієнтується, володіння поняттєвим апаратом. Відповіді на запитання вступника вказують на здатність до аналізу й інтерпретації обраного предмета дослідження, відмінне володіння навичками логічного і послідовного викладу матеріалу
141–180	Матеріал викладено послідовно та логічно. Подання задуму автора є максимально зручним для сприйняття науковою аудиторією. Пропозиція характеризується повнотою та достовірністю використаної інформації; логічністю структури; композиційною цілісністю; наявністю критичної оцінки наведених відомостей; аргументованістю висновків; чіткістю та лаконічністю викладу. Виклад відповідає академічному стилю та відповідності нормам української літературної мови. Вступник виявив достатнє опанування змісту матеріалу, в якому він легко орієнтується, володіння поняттєвим апаратом, уміння пов'язувати теорію з практикою, висловлювати та обґрунтовувати свої судження, але у пропозиції та під час обговорення трапляються окремі неточності (похибки). Відповіді на запитання вступника засвідчують задовільний рівень концептуальних, теоретичних і методологічних знань і здатності до їх засвоєння й інтерпретації, а також достатнє володіння навичками логічного та послідовного викладу.
100–140	Вступник продемонстрував знання та розуміння основних положень представленої дослідницької пропозиції, її актуальність, стан розробки у наукових дослідженнях, можливі шляхи розв'язання поставлених завдань. Проте виклад матеріалу в пропозиції та під час обговорення неповний і непослідовний; трапляються неточності у визначенні теоретичних понять, виявлено нездатність доказово обґрунтувати свої судження. Відповіді вступника вказують на досить низький рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його інтерпретації, прийнятне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його оформлення.
0–99	Вступник демонструє недостатній рівень знань і розуміння основних положень представленої дослідницької пропозиції, недостатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу матеріалу. Відповіді вступника неправильні, недостовірні, характеризуються недостатнім рівнем обґрунтованості й аргументованості.

ЛІТЕРАТУРА І ДЖЕРЕЛА

Нормативні документи:

1. Закон України «Про освіту» (2017, зі змінами). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про вищу освіту» (2014, зі змінами). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань присудження наукових ступенів та ліцензування освітньої діяльності» (від 30.03.2021 №1369-IX). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1369-20#Text>
4. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015, зі змінами). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
5. Концепції та плани реалізації державної політики щодо досягнення цілей 1.1–1.5 Програми діяльності Кабінету Міністрів України. 2019 р. (Проект). Режим доступу: <http://surl.li/bfwog>

Навчально-методичні матеріали:

1. Горошкіна О., Груба Т. Українська наукова мова: теорія і практика. Суми : Університетська книга, 2023. 108 с.
2. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма: практикум. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2019. 178 с. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3236>
3. Кудінов І. О. Основи наукового цитування. URL: <https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Kudinov-I.O.-Osnovi-naukovogo-czituvannya.pdf>

Інформаційні ресурси:

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. <https://www.nbuv.gov.ua/>
2. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Відділ української мови. https://www.inst-ukr.lviv.ua/uk/organization/departments/info/?ci_locationid=4
3. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Відділ української літератури. https://www.inst-ukr.lviv.ua/uk/organization/departments/info/?ci_locationid=5
4. Інститут української мови НАН України. Бібліотека. <https://iul-nasu.org.ua/biblioteka.html>
5. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. Бібліотека. <https://www.inmo.org.ua/library.html>
6. Інститут літератури імені Тараса Шевченка НАН України. <http://www.ilnan.gov.ua/>
7. Журнал «Українська мова». <https://ukrmova.iul-nasu.org.ua/en/>
8. Журнал «Слово і час». <https://il-journal.com/index.php/journal/issue/archive>
9. Журнал «Мовознавство». <https://movoznavstvo.org.ua/>

Міністерство освіти і науки України

Уманський національний університет

Дослідницька пропозиція
для вступу в аспірантуру за спеціальністю В11 Філологія

на тему:

Виконав(ла): вступник
Прізвище, ім'я, ім'я по батькові

Умань – 2026